

1. BÖLÜM

Kavrama Testi

1

Sözcükte Çok Anlamlılık

1.

Cümleler

Mal sahibi eğer kırk lira daha inmeseydi, biz burayı alamazdık.

Evin ziline basmamla küçük kardeşimin kapıyı açması bir oldu.

Evin büyük perdeleri odaya güneş ışıklarının vurmasını engelliyordu.

Küçük çocuk elimizdeki paketleri alır almaz kaçtı.

Anlam

Fiyatı düşürmek.

Bir şeyi kapalı durumdan açık duruma getirmek.

Hızla çarpmak.

Kimseye bildirmeden bulunduğu yerden ayrılmak.

Yukarıdaki cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerden hangisi belirtilen anlamına uygun kullanılmamıştır?

- A) inmek B) kaçmak C) vurmak D) açmak

2.

Türk Dil Kurumuna ait Güncel Türkçe Sözlük'te "karıştırmak" sözcüğünün bazı anlamları şöyle verilmiştir:

- İçinde ne olduğunu anlamak veya aradığını bulmak amacıyla elle yoklamak.
- Kurcalamak, oynamak.
- Göz atmak, araştırmak, incelemek.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde "karıştırmak" sözcüğü verilen anlamların herhangi biriyle kullanılmamıştır?

- A) Her zaman düşünle gerçeği birbirleriyle karıştırıyorsun.
B) Babası çalışma odasında kitaplarını karıştırıyor.
C) Kimse bir daha onun çantasını karıştırmasın.
D) Makine odasındaki düğmeleri biri karıştırmış.

3.

Ahmet, Nuri ve Hasan amcalar çeşitli şikâyetlerle hastaneye başvurmuşlardır. Üçünün de şikâyetleri birbirinden farklıdır. Ahmet amca yaşının getirdiği rahatsızlıklarını anlatmış, Nuri amca böbreklerinin ağrıdığını söylemiş, Hasan amca ise yediği yemekleri sindiremediğini ifade etmiştir. Danışma biriminde onları dinleyen görevli; Ahmet amca'yı geriatri bölümüne, Nuri amca'yı nefroloji bölümüne, Hasan amca'yı ise gastroenteroloji bölümüne yönlendirmiştir.

Buna göre aşağıdakilerin hangisi "nefroloji"nin tanımı olabilir?

- A) Böbrek hastalıklarını inceleyen tıp dalı.
B) Yaşlılık hastalıklarını inceleyen tıp dalı.
C) Sindirim hastalıklarını inceleyen tıp dalı.
D) Kalp ve damar rahatsızlıklarını inceleyen tıp dalı.

1. BÖLÜM

Kavrama Testi

1

Sözcükte Çok Anlamlılık

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "dil" sözcüğünün anlamı yay ayrıç içinde yanlış verilmiştir?

- A) Romanın dili çok ağırdı. (Belirli yörelere özgü konuşma biçimi.)
 B) Arkadaşımın dilini arı soktu. (Ağız boşluğunda yer alan tat alma organı.)
 C) Terazinin sağ dili yukarı bakıyordu. (Bazı aletlerde uzun, yassı ve hareketli parça.)
 D) Yazarın dili Anadolu'dan izler taşıyordu. (Bir çağa, bir yazara, bir gruba özgü sözcük dağarcığı.)

5. "Bırakmak" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde "Dedem bize büyük bir köşk bıraktı." cümlesindeki anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Artık market elemanları ürünleri evimize bırakıyor.
 B) Kardeşi hastalanınca yemek işini sonraya bıraktık.
 C) Bunca malı bırakıp Japonya'ya, oğlunun yanına, gitmiş.
 D) Rahmetli Salih amcamın bize bıraktığı saati yıllardır saklıyoruz.

6.

"Bu seferki tırmanışımız sönmüş bir yarıdağda gerçekleşiyordu. Tırmanma esnasında gökyüzünde yanıp sönen bir yıldız da bizlere eşlik ediyordu. Yanımdaki Ahmet Bey, gençliğinde çok ünlü bir dağcıydı fakat şimdi yaşlanmıştı. Belki de bu yüzden bir anda öfkeleniyordu ama öfkesi hemen sönüyordu."

"Sönmek" sözcüğü verilen metinde aşağıdaki anlamlarından hangisiyle kullanılmamıştır?

- A) Tükenmek, yok olmak, yitmek.
 B) Yanardağın etkinliğini kaybetmesi.
 C) Yanmaz, aydınlatmaz, parlamaz olmak.
 D) Duyguların dinmesi, yatışmak, etkisini yitirmek

7. Köyümü çok severim. Yoğun iş temposundan kaçmak için kendimi hemen köye atarım. Köydeki en büyük zevkim, tan ağardığı zaman çayımı yudumlamaktır.

"Ağarmak" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu metindeki anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Arkadaşımın saçları daha bu yaşta ağarmıştı.
 B) Aldığımız malzemelerle gün ağarırken yola çıktık.
 C) Babasının ona yeni aldığı ceket güneşte ağarmıştı.
 D) Çeyizindeki bardakların deseni bulaşık makinesinde ağarmıştı.

8. "Son başvuru tarihine çok az zaman kaldı, bir an evvel bu işe girmemiz gerekiyor." cümlesindeki altı çizili sözcük aşağıdaki anlamlardan hangisiyle kullanılmıştır?

- A) İncelemek, ayrıntılara girmek.
 B) İyice anlamak, iyice bilmek.
 C) Dışarıdan içeriye geçmek.
 D) Girişmek, başlamak.

1. BÖLÜM

Kavrama Testi

2

Eş Anlamlı, Zıt Anlamlı ve Eş Sesli Sözcükler

1.

kolay	kırmızı	az	çok
yukarı	sıcak	zor	aşağı
			soğuk

Tablodaki sözcükler zıt anlamlıları ile eşleştirildiğinde aşağıdaki sözcüklerden hangisi dışarıda kalır?

- A) kolay B) yukarı C) kırmızı D) soğuk

2.

Çocukluk yıllarım, köyümdeki çayın yakınlarında geçti. Hala özlerim o günleri, ne güzel ne mutlu günlerdi. O günlere duyduğum özlem âdeta yüreğimde bir kor. Hafta sonları gittiğimiz uzak kırlarda koşmak, oyunlar oynamak... Solumda babam sağımda kardeşim... Çok özleyorum o günleri.

Bu metindeki altı çizili sözcüklerin hangisinin sestesi yoktur?

- A) çay B) kor C) sağ D) kır

3.

1 metot	2 vatan	3 zaman
---------	---------	---------

Numaralanmış sözcüklerin eş anlamlıları aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	1	2	3
A)	yöntem	millet	çağ
B)	yöntem	yurt	vakit
C)	teknik	millet	vakit
D)	teknik	yurt	çağ

4.

(I) Dükkâna eski püskü kıyafetleriyle bir adam gelmişti. (II) Fakir fukara bir adam olduğu belliydi. (III) Söylediğine göre ağır aksak dört saatir yürüyormuş ve çok açmış. (IV) Babam ona yiyecek bir şeyler vermiş, adam babama dua ede ede gitmişti. (V) Bu olay olalı aşağı yukarı on sene olmuştu.

Bu metindeki numaralanmış cümlelerin hangisinde zıt anlamlı sözcükler bir arada kullanılmıştır?

- A) II B) III C) IV D) V

1. BÖLÜM

Kavrama Testi

2

Eş Anlamlı, Zıt Anlamlı ve Eş Sesli Sözcükler

5. Yazılışları farklı olsa da anlamları aynı olan sözcüklere "eş anlamlı sözcükler" denir.

Buna göre;

I.

"Benim tanıdığım Ali çok açıkgöz bir çocuktur." cümlesindeki altı çizili sözcük eş anlamlısı bulunan bir sözcük değildir.

II.

"Babam eve geldiğinde terliğini hemen giyirdi." cümlesindeki altı çizili sözcük eş anlamlısı bulunan bir sözcük değildir.

III.

"Olur olmaz işlerle ismimin anılmasını istemiyorum." cümlesindeki altı çizili sözcük eş anlamlısı bulunan bir sözcüktür.

IV.

"Bu fabrikanın pamuk üretim kapasitesi oldukça düşüktür." cümlesindeki altı çizili sözcük eş anlamlısı bulunan bir sözcüktür.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) I ve II

B) I ve IV

C) II ve III

D) III ve IV

6.

Okullarımızın açılmasıyla rahat bir nefes aldık.

Öğrencilerimizle birlikte sınıflarımıza geldik.

Öğretmen olsun idareciler olsun herkesin yüzü gülüyor.

Aslında okul bize çok büyük bir hediyeymiş onu anladık.

Aşağıdakilerden hangisi verilen cümlelerdeki altı çizili sözcüklerden herhangi birisinin eş anlamlısı değildir?

A) çocuk

B) armağan

C) mektep

D) muallim

7.

“

Kismetindir gezdiren yer yer seni
Arşa çıksan akıbet yer yer seni

”

Bu dizelerdeki altı çizili ifadelerle ilgili verilen;

I.

Eş seslidir.

II.

Eş anlamlıdır.

III.

Karşıt anlamlıdır.

yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I

B) Yalnız II

C) I ve II

D) II ve III

10

5. Sınıf - Türkçe

GÜNAY
YAYINLARI

» ZOOM

1. BÖLÜM

Tarama Testi

1

1. Tükenmek. Sona ermek. Çok yorulmak. Çok sevmek, beğenmek.

“Bitmek” sözcüğü aşağıdakilerin hangisinde bu anlamların herhangi biriyle kullanılmamıştır?

- A) Dün izlediğim filmin sonu çok kötü bitti.
B) Adam hastalıktan sonra incelmış, bitmişti.
C) Babasından aldığı para sonunda bitmişti.
D) Bu güzel yazısına ben ve arkadaşım bitmiştik.

2.

Bütün insanları dostun bil, kardeşin bil kızım
Sevincin ürünüdür insan, nefretin değil kızım
Zulmün önünde dimdik tut onurunu
Sevginin önünde eğil kızım

Bu dizelerde aşağıdaki sözcüklerden hangisinin eş anlamlısı kullanılmamıştır?

- A) zalim B) beşer C) mahsül D) şeref

3.

Yazılışları ve okunuşları aynı, anlamları farklı olan sözcüklere eş sesli (sesteş) sözcükler denir. Eş sesli sözcüklere özellikle atasözlerinde, deyimlerde ve manilerde rastlanır.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde sesteşlik özelliği taşıyan bir sözcük yoktur?

- A) Dükkanın duvarında çok eskiden kalma bir satır vardı.
B) Eve geldiğimizde duvarların hepsininin yaş olduğunu gördük.
C) Her zaman yaptığı işleri nedense bugün yapmama kararı vermişti.
D) Spor yaptığım zaman aldığım her solukta daha da sağlıklı olduğumu düşünüyorum.

4. “Sürmek” sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde yay ayraç içinde verilen anlamıyla kullanılmamıştır?

- A) Yarın tarlayı sürecek. (Toprağı işlemek.)
B) Hayvanları dağa doğru sürdü. (Önüne katıp götürmek.)
C) Ders araları daha kısa sürmeli. (Bir durumun içinden çıkamamak.)
D) Annem her gece yatmadan önce yüzüne krem sürer. (Bir maddeyi bir yüzeye sürmek.)

1. BÖLÜM

Tarama Testi

1

5.

"Ödemek" sözcüğünün TDK Güncel Sözlük'teki bazı anlamları şunlardır:

- * Bir iş, bir kuruluş için harcanan yatırılan parayı çıkartmak.
- * Bir alışverişte alınan şeyin karşılığını alacaklıya vermek.
- * Bedelini vererek bir zararı karşılamak.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "ödemek" sözcüğü verilen anlamlarının dışında kullanılmıştır?

- A) Kaza yapınca onun arabasının bütün masraflarını ben ödedim.
 B) Evine taktırdığı alet, kendi parasını hemen hemen iki ayda ödüyor.
 C) Samsun'dan aldığı mobilyaların ücretlerini mağazaya taksitle ödüyormuş.
 D) Atalarımız bu aziz vatanda rahat bir şekilde oturmamız için nice bedeller ödedi.

6.

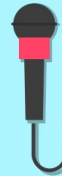
I ve III. sütunlarda yer alan sözcükler arasında anlamdaşlık ilişkisi vardır.

II. ve III. sütunlarda yer alan sözcükler arasında karşıtlık ilişkisi vardır.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde verilen örnekler belirtilen kurallara uygundur?

	1. Sütun	2. Sütun	3. Sütun
A)	sınav	yazılı	imtihan
B)	fakir	zengin	yoksul
C)	ak	beyaz	kara
D)	okul	sınıf	mektep

7.

Muhabir:

— En son yayımladığınız kitapla birlikte birçok iyi iş çıkardınız. İnsanların kitabınızı bu kadar beğenmesinin nedeni sizce ne olabilir?

Yazar:

— Farklı bir şey yapmadım aslında. Sadece onlardan biri olduğumu gördükleri için bu kadar ilgi gösterdiler bana kalırsa.

Bir röportajdan alınan bu ifadelerdeki altı çizili sözcüklerin anlamları aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	Çıkarmak	Görmek
A)	Bulmak, ortaya koymak	Yapmak, etmek
B)	Sonunu getirmek	Almak, bir şeye erişmek
C)	Yayımlamak	Çok değer vermek
D)	Yapmak, üretmek	Anlamak, kavramak, sezmek

1. BÖLÜM

Tarama Testi

1

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zıt anlamlı sözcükler bir arada kullanılmıştır?

- A) Ben ailemin fikirlerine her zaman önem veririm. Çünkü benim düşüncelerimin mimarları onlardır.
- B) Bir işi yapmaya başlamadan önce onun sana getireceği faydaları ve zararları iyi ölçüp biçmen gerekiyor.
- C) Dedem bana soru sorarken hep sual sözcüğünü kullanırdı. İlerleyen yıllarda ben de onu kullanmaya başladım.
- D) Büyüklerimiz bize kendilerine tanınmayan imkânları tanıyor. Bizim de bu olanakları iyi değerlendirmemiz gerekli.

9.

Birbirine anlamca zıt olan sözcükler karşıt anlamlıdır. Örneğin "siyah" sözcüğü ile "beyaz" sözcüğü birbirinin zıddıdır.

Buna göre aşağıdaki sözcüklerden hangisinin zıt anlamlısı yoktur?

- A) elbiselik B) soğuk C) temiz D) gece

10. "Annem üzerine kalın bir şal almıştı." cümlesindeki altı çizili sözcüğün zıt anlamlısı aşağıdaki cümlelerin hangisinde vardır?

- A) İnce hastalığa tutulduğunu söylediler.
- B) Muğla sıcaklığında ince şeyler giyinmek gerekir.
- C) Sert görünümlü ancak çok ince düşünceli biriydi.
- D) Çok ince bir insan olduğunu şimdi daha iyi anlıyorum.

11.

Maçta galip gelmek için kendini yırtıyordu.

Bu cümledeki altı çizili sözcüğün anlamı aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Yok etmek, bastırmak. B) Bir işi yapmaktan kurtulmak.
- C) Vücudu kanatacak kadar derin çizmek. D) Zorlamak

12.

“ Son yıllarda bu konuyla ilgili yürütülen araştırmaların birinde, atmosferdeki karbonun emilimini sağlayarak karbondioksit ve karbonmonoksit miktarını azaltacak ve büyük çaplı etki gösterecek bir yöntem keşfedildi. Hem de bu yöntem yüksek teknoloji gerektirmiyor ve çevreye hiç zarar vermiyor ”

Bu metindeki altı çizili sözcüklerin anlamlarıyla ilgili olarak aşağıda verilen ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) “Yürütmek” sözcüğü cümlede “Yürüme işini yaptırmak.” anlamında kullanılmıştır.
 B) “Gerektirmek” sözcüğü cümlede “Gerekli kılmak, icap ettirmek.” anlamında kullanılmıştır.
 C) “Keşfetmek” sözcüğü cümlede “Var olduğu bilinmeyen bir şeyi bulmak.” anlamında kullanılmıştır.
 D) “Sağlamak” sözcüğü cümlede “Bir işin olması gereken durumu temin etmek.” anlamında kullanılmıştır.

13. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zıt anlamlı sözcükler bir arada kullanılmıştır?

- A) Arkadaşım ile iyi kötü günlerimiz oldu.
 B) Pişmiş mi, pişmemiş mi anlayamadım.
 C) Ona bakmamak için karşı tarafa bakıyordum.
 D) Olumlu insanları olumsuz insanlara tercih ederim.

14.

- Yaman Bey, yıllardır bu işi yaptığı için artık bu işin kurdu olmuştu.
- Selim'in elindeki bu eski saz, yıllar önce babasından ona kalmıştı.
- Caminin bahçesini süsleyen bu koca çınar, herkese yarenlik ediyordu.
- Dilinde yara çıktığı için konuşmakta güçlük çektiğini anlıyordum.

Aşağıdakilerden hangisi, bu cümlelerdeki altı çizili sözcüklerden herhangi birinin eş seslisinin anlamı değildir?

- A) İşini iyi bilen, aldanmaz, kurnaz.
 B) Bir kadının evlenmiş olduğu erkek, eş.
 C) Su kıyılarında, bataklık yerlerde yetişen ince, açık sarı renkli kamış.
 D) Düşünce ve duyguları bildirmeye yarayan herhangi bir anlatım aracı.

1. BÖLÜM

Kavrama Testi

3

Gerçek ve Mecaz Anlamlı Sözcükler

1.

Gerçek Anlamları

Vücut veya nesnelerin ısısı artmak.

Yanık acısına benzer bir acı duymak.

Isı, ışık veren bir konuma geçmek.

"yanmak"

Mecaz Anlamları

Çok üzülme.

Çok sevmek, büyük bir aşk ile sevmek.

Zarara, kötülüğe uğramak.

Yukarıda "yanmak" sözcüğünün gerçek ve mecaz anlamlarından bazıları verilmiştir.

Buna göre "yanmak" sözcüğünün cümleye kattığı anlam ile ilgili olarak aşağıda verilen ifadelerin hangisi yanlıştır?

- A) "Fehmi tuttuğu takım için âdeta yanıyordu." cümlesinde mecaz anlamda kullanılmıştır.
 B) "Memleketten gelen biberleri yiyince ağzım yandı." cümlesinde gerçek anlamda kullanılmıştır.
 C) "Ahmet bu işi hemen öğrenirse hepimiz yanarız." cümlesinde mecaz anlamda kullanılmıştır.
 D) "Bu bahar istediğim gibi koşmadığıma yanıyorum." cümlesinde gerçek anlamda kullanılmıştır.

2.

"Bazen yaşadığımız sorunlar aklımızı kurcalamakla kalmaz, gün boyu soğuk bir ifade takınmamıza ve çevremizdekilerin de o günlerinin kararmasına sebep olur."

Bu parçada geçen aşağıdaki sözcüklerden hangisi gerçek anlamda kullanılmıştır?

- A) sorunlar
 B) kurcalamakla
 C) soğuk
 D) kararmasına

3.

"Şehitlerimizin yadigarı olan bu topraklarla derin bağlarımız vardır." **cümlesi ile ilgili olarak;**

- I. "Şehit" sözcüğü gerçek anlamda kullanılmıştır.
 II. "Yadigar" sözcüğü mecaz anlamda kullanılmıştır.
 III. "Toprak" sözcüğü mecaz anlamda kullanılmıştır.
 IV. "Bağlarımız" sözcüğü gerçek anlamda kullanılmıştır.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) I ve II.
 B) II ve IV.
 C) I ve III.
 D) III ve IV.

1. BÖLÜM

Kavrama Testi

3

Gerçek ve Mecaz Anlamlı Sözcükler

4.

(I) Metin ve Feyyaz birbirlerine çok bağlı iki arkadaştı. (II) İki kardeş gibiydiler, aralarındaki sıcaklığı kıskanmamak elde değildi. (III) İçlerini daraltan o kadar olay yaşamalarına rağmen aralarındaki sevgi ve muhabbet hiç eksilmiyordu. (IV) Bu iki arkadaşı tanımış olmak beni çok mutlu ediyordu.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde sözcüklerin tamamı gerçek anlamda kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

5.

Bir sözcüğün sözlükteki ilk anlamıyla bu anlama bağlı kalarak oluşturulan diğer anlamlarına gerçek anlam denir. "Paltonun düğmesinin düştüğünü bilmiyordu." cümlesinde "düğme" sözcüğü, "Giyeceklerde kullanılan sert maddelerden yapılmış küçük tutturma aracı." anlamıyla yani gerçek anlamda kullanılmıştır.

Bu bilgiye göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük gerçek anlamda kullanılmamıştır?

- A) Marketten aldığı kutuların hepsi boş çıktı. B) Öğretmenimin verdiği ödevleri bitirdim.
C) Başvuru süresini kaçırırsan hakkın yanacak. D) Hastalandığımda hemen doktora giderim.

6. Aybegüm öğretmen öğrencilerinden içinde "okumak" sözcüğü geçen cümleler kurmalarını istemiştir.

Bunun üzerine öğrencilerin kurduğu cümleler şöyledir:

- Son sınav kâğıtlarını da okudu.
Nedret
 İlkokuldan sonra daha da okumadı.
Medet
 Görenler keyifsizliğimi yüzümden okuyordu.
Saadet
 Verilen şiiri yüksek sesle okudu.
Cumali

Buna göre hangi öğrencinin kurduğu cümlede "okumak" sözcüğü mecaz anlamda kullanılmıştır?

- A) Nedret B) Saadet
C) Medet D) Cumali

7.

Bir sözcüğün gerçek anlamından uzaklaşarak kazanmış olduğu yeni anlamlara "mecaz anlam" denir. "Bu sıcaklıklar da soğukları kırmaya yetmiyor." cümlesinde "kırmak" sözcüğü gerçek anlamından uzaklaşarak "gücünü, etkisini azaltmak" anlamıyla kullanılmış ve mecaz özelliği kazanmıştır.

Bu bilgiye göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde "taze" sözcüğü mecaz anlamda kullanılmıştır?

- A) Bu fırın her zaman bu saatte taze simit çıkarır.
B) Bize evdeki ekmeğin taze olduğunu söylemişti.
C) Annem dayımdan memleketteki taze haberleri almıştı.
D) Bahçeden toplamış olduğumuz meyveler çok tazeydi.